

Інновації у
проєктуванні
професійного
становлення
фахівців в
університетському
просторі

Збірник матеріалів конференції

Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»

Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в
університетському просторі

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
State institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky" (Ukraine) Department of Pedagogy
State scientific institution

Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information (Ukraine)
Ivan Zyazyun Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Educational
Sciences of Ukraine (Ukraine)

Southern Scientific Center of the National Academy of Sciences and the Ministry of Education and
Science of Ukraine

Jon Kryange State Pedagogical University (Moldova)

Iliia State University (Georgia)

Higher School of Sports Education (Poland)

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE

**«Innovations in the design of the professional
formation of specialists in the university space»**

Odesa – 2024

Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в
університетському просторі

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Україна)

Кафедра педагогіки

Державна наукова установа

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації (Україна)

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна

НАПН України (Україна)

Південний науковий центр НАН і МОН України

Державний педагогічний університет імені Йона Крянге (Молдова)

Державний університет Іллі (Грузія)

Вища Школа Освіти У Спорті (Польща)

Збірник матеріалів
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Інновації у проектуванні професійного
становлення фахівців в університетському
просторі»,**

Одеса 2024

**Друкується за рішенням Вченої ради Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Протокол № 17 від 27 червня 2024 року**

Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції *«Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в університетському просторі»* (Одеса, 20-22 травня 2024 року). Університет Ушинського, 2024. 220с.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри філології Одеського національного морського університету
Тетяна Яблонська.

Доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційних технологій та методики навчання природничих дисциплін Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» ***Олександра Ордановська***

Поліна КИНЄВА

*завідувачка практики Університету Ушинського
викладачка кафедри педагогіки Університету Ушинського
Одеса, Україна*

ФУНКЦІОНА РОЛЬ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

В системі педагогічної освіти одним з центральних розділів підготовки фахівців є практика, яка дає можливість закріпити теоретичні знання, виробити уміння і навички самостійної діяльності по вихованню і навчанню дітей, оволодіти системою науково-дослідницької роботи. Сучасний етап реформування системи вищої педагогічної освіти потребує суттєвих змін як у змісті підготовки майбутніх педагогів, так і в процесі впровадження активних технологій навчання студентів.

Педагогічна практика – найефективніша форма підготовки вчителя до професійної діяльності, провідна ланка в системі озброєння майбутнього вчителя професійними уміннями та навичками, під час якої студент глибоко і повно осмислює вікові й індивідуально-психологічні особливості дітей та формує власні, особистісні якості, характер; волю, цілеспрямованість, організаторські здібності, витримку, такт, уміння будувати взаємостосунки з дітьми та батьками.

Зміщення акцентів на практичний компонент готовності професійної підготовки вчителя зумовлене новими вимогами ринку праці і необхідністю підвищення його конкурентноздатності.

Сучасний стан національної системи освіти підвищує вимоги до рівня фахової підготовки педагогічного працівника загальноосвітнього навчального закладу. У навчанні майбутніх педагогів мають бути враховані нові умови функціонування

системи шкільної освіти: зміна співвідношення родинного і суспільного виховання, різноманітність форм та систем виховання і їх відповідність новим завданням і умовам ринкових відносин, багатоваріантність освітньо-виховних програм. Одним із головних завдань професійно-педагогічної підготовки вчителя у вищих закладах освіти є досягнення єдності та гармонії аудиторних занять та часу, проведеного студентами в загальноосвітніх начальних закладах під час педагогічної практики [1].

Потреба посилення уваги до співвідношення теорії і практики у професійній підготовці майбутнього вчителя, спричинена значними розбіжностями у навчальних планах, програмах та засобах технологічного забезпечення достатнього рівня практичної готовності випускників.

На думку Л. Лук'янової, М. Вовк, С. Соломахи, Ю. Грищенко, результати вивчення та аналізу організаційних і методичних засад практичної підготовки майбутніх учителів на бакалаврському освітньому рівні у ЗВО можна систематизувати за визначеними критеріями:

1. Мета практичної підготовки – формування фахових компетентностей: педагогічної, психологічної, соціокультурної, комунікативної, методичної, а також педагогічної майстерності; практичних умінь і навичок, творчого ставлення до діяльності.

2. Зміст проведення практик (виробничої, педагогічної, психолого-педагогічної, методичної та ін.) включає ознайомлення студентів зі специфікою майбутнього фаху, систематизацію набутих теоретичних знань, здобутих при вивченні психолого-педагогічних і фахових дисциплін, спрямований на формування готовності студентів до організації і здійснення освітньої роботи в учнівському колективі.

3. Методичні засади організації практик включають спектр форм і методів організації практичної підготовки, що спрямовані на розвиток стійкого інтересу до майбутньої професії; розвиток у студентів здатності до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності, креативності, любові до дітей; поглиблення, систематизація і збагачення професійних знань студентів; розвиток у них здатності розв'язувати різні освітні та науково-методичні завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів; розвиток здатності до вивчення і узагальнення позитивного педагогічного досвіду вчителя; ознайомлення з психологічними умовами організації та здійснення освітньої діяльності в закладах загальної освіти, що сприяє успішній адаптації студентів до майбутньої професійної діяльності; активізація, закріплення та систематизація знань студентів з психолого-педагогічних навчальних дисциплін; набуття ними навичок аналізу результатів своєї праці, потреби у самоосвіті; вдосконалення навичок грамотного оформлення документації.

4. Особливостями організації практик на цьому освітньому рівні є вивчення і реалізація пізнавальної діяльності (ознайомлення з особливостями класу; аналіз навчальних програм, методик і технік проведення уроків; аналіз рівня знань, умінь і навичок учнів (класний журнал, учнівські зошити, контрольні робота та ін.); відвідування й аналіз уроків учителів; підготовка дидактичних матеріалів; вивчення специфіки методичної роботи (аналіз роботи педагогічної ради, методичного об'єднання вчителів, класних керівників і вихователів; вивчення педагогічного досвіду; ознайомлення з наявними в кабінетах наочними посібниками, обладнанням, ІКТ, програмним забезпеченням, участь у покращенні матеріальної бази кабінетів (підготовка необхідних наочних посібників, розроблення дидактичних матеріалів, слайдів

тощо); відвідування і спостереження уроків з обраного предмета в різних класах, бесіди з вчителями, заступниками директора, класним керівником; опанування вимог до ведення шкільної документації; аналіз мотивів навчальної діяльності учнів (за допомогою психологічних тестів), проведення спостережень за учнями та підготовка психолого-педагогічної характеристики учня, проведення спостережень за класом та підготовка психолого-педагогічної характеристики класу тощо [2].

Отже, функційна роль практичної підготовки майбутніх учителів в освітньому просторі сучасних педагогічних університетів полягає у гармонізації теоретичної та практичної підготовки майбутніх учителів до майбутньої професійної діяльності; формуванні корпоративної культури майбутніх освітян; набуття майбутніми вчителями первинного квазіпрофесійного педагогічного (методичного, дидактичного, організаційного, виховного) досвіду.

Література

1. Воронка М. І., Проценко А. А. Педагогічна практика як засіб формування професійної майстерності вчителя в умовах реформування освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 69. Т. 2. 2020. Запоріжжя. С.134-139.

2. Лук'янова Л. Б., Вовк М. П., Соломаха С. О., Грищенко Ю. В. Практична підготовка майбутніх педагогів у закладах вищої педагогічної освіти: українські реалії і перспективи: науково-аналітична доповідь; за науковою редакцією Н. Г. Ничкало / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Київ – Чернівці: Букрек, 2023. 80 с.